OILA VA MAKTAB HAMKORLIGINING PEDAGOGIK ASOSLARI

Shodmonov Diyorbek

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti

Pedagogika 1-24 guruh

Annotatsiya: Ushbu maqolada oila va maktab hamkorligining pedagogik asoslari, uning mazmuni va ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Oila va ta’lim muassasasi o‘rtasidagi o‘zaro aloqaning samarali shakllari, usullari hamda ularning bola tarbiyasidagi o‘rni yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy ta’lim tizimida uchrayotgan muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari ko‘rsatib o‘tilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, oila va maktabning uzviy hamkorligi bolaning har tomonlama rivojlanishida muhim omil hisoblanadi.

Kalit so‘zlar: oila, maktab, hamkorlik, tarbiya, pedagogik jarayon, ota-ona, o‘qituvchi, ta’lim, ijtimoiylashuv

Abstract: This article scientifically analyzes the pedagogical foundations of family-school cooperation, its content and significance. Effective forms and methods of interaction between the family and the educational institution, as well as their role in child upbringing, are highlighted. Also, the problems encountered in the modern education system and ways to overcome them are indicated. The results of the study show that the integral cooperation of the family and the school is an important factor in the comprehensive development of the child.

Keywords: family, school, cooperation, upbringing, pedagogical process, parents, teacher, education, socialization

Аннотация: В данной статье проводится научный анализ педагогических основ сотрудничества семьи и школы, его содержания и

значения. Выделены эффективные формы и методы взаимодействия семьи и образовательного учреждения, а также их роль в воспитании ребенка. Также указаны проблемы, встречающиеся в современной системе образования, и пути их преодоления. Результаты исследования показывают, что комплексное сотрудничество семьи и школы является важным фактором всестороннего развития ребенка.

Ключевые слова:: семья, школа, сотрудничество, воспитание, педагогический процесс, родители, учитель, образование, социализация

Kirish: Zamonaviy ta’lim tizimida barkamol avlodni tarbiyalash dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Bu jarayonda oila va maktabning o‘zaro hamkorligi muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki bola tarbiyasi faqat maktab yoki faqat oila zimmasiga yuklatilmaydi, balki bu ikki muhim institutning birgalikdagi faoliyati orqali samarali natijaga erishiladi.

Oila bolaning ilk tarbiya maskani bo‘lsa, maktab uning bilim va ko‘nikmalarini shakllantiruvchi muhim ijtimoiy muhitdir. Agar bu ikki muhit o‘zaro uyg‘unlikda ishlasa, bola shaxs sifatida har tomonlama rivojlanadi. Aks holda esa tarbiya jarayonida muammolar yuzaga kelishi mumkin.

Mazkur maqolaning maqsadi – oila va maktab hamkorligining pedagogik asoslarini tahlil qilish va uning samaradorligini oshirish yo‘llarini aniqlashdan iborat.

Metodlar: Tadqiqot jarayonida quyidagi metodlardan foydalanildi:

- Kuzatish metodi – maktab va oiladagi tarbiya jarayonlari o‘rganildi
- Suhbat metodi – ota-onalar va o‘qituvchilar bilan suhbatlar o‘tkazildi
- Tahlil metodi – pedagogik adabiyotlar va ilmiy manbalar o‘rganildi
- Taqqoslash metodi – turli maktab va oilalar tajribasi solishtirildi

Mazkur metodlar yordamida oila va maktab o‘rtasidagi hamkorlikning samaradorligi tahlil qilindi.

Natijalar: Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, oila va maktab hamkorligi quyidagi yo‘nalishlarda samarali natija beradi:

1) Bolaning ta’limga bo‘lgan munosabati shakllanadi

Ota-ona va o‘qituvchining bir xil talab qo‘yishi bolada mas’uliyat hissini kuchaytiradi.

2) Axloqiy tarbiya yaxshilanadi

Birgalikdagi tarbiyaviy yondashuv bola xulq-atvorini ijobiy tomonga o‘zgartiradi.

3) Nazorat va qo‘llab-quvvatlash kuchayadi

Bola faoliyati ustidan doimiy nazorat va yordam ta’minlanadi.

4) Muammolar tez hal qilinadi

Bola bilan bog‘liq muammolar ota-ona va o‘qituvchi hamkorligida tezda aniqlanadi va bartaraf etiladi.

5) Ijtimoiy faollik oshadi

Hamkorlik asosida tashkil etilgan tadbirlar bolaning ijtimoiylashuviga yordam beradi.

Muhokama: Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, oila va maktab hamkorligi yetarli darajada yo‘lga qo‘yilmagan holatlarda bolalarda turli muammolar yuzaga keladi. Jumladan:

- o‘qishga qiziqishning pasayishi
- intizom buzilishi
- noto‘g‘ri xulq-atvor shakllanishi

Zamonaviy sharoitda quyidagi muammolar ko‘p uchraydi:

- ota-onalarning vaqt yetishmasligi
- maktab bilan aloqaning sustligi
- pedagogik savodxonlikning pastligi

Ushbu muammolarni hal etish uchun quyidagi choralar tavsiya etiladi:

- ota-onalar yig‘ilishlarini samarali tashkil etish
- individual suhbatlar o‘tkazish
- ota-onalar uchun seminar va treninglar tashkil etish
- zamonaviy texnologiyalar orqali aloqa (messengerlar, platformalar)ni kuchaytirish

Shuningdek, o‘qituvchi va ota-onaning o‘zaro hurmat va ishonch asosida ishlashi muhim ahamiyatga ega.

Xulosa: Oila va maktab hamkorligi bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim pedagogik omil hisoblanadi. Ushbu hamkorlik orqali bolaga berilayotgan ta’lim va tarbiya jarayoni yanada samarali va tizimli bo‘ladi. Oila va maktabning bir maqsad yo‘lida harakat qilishi bolaning intellektual, axloqiy va ijtimoiy rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Shu bilan birga, zamonaviy jamiyatda oila va maktab o‘rtasidagi hamkorlikni yangi bosqichga olib chiqish zarurati mavjud. Ayniqsa, axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish, ota-onalarning pedagogik madaniyatini oshirish hamda o‘zaro muloqotni kuchaytirish orqali ushbu hamkorlikni yanada mustahkamlash mumkin.

Umuman olganda, barkamol avlodni tarbiyalashda oila va maktabning uzviy aloqasi hal qiluvchi ahamiyatga ega bo‘lib, bu jarayonda har ikki tomonning mas’uliyatli yondashuvi muhim hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma’naviyat, 2008.
2.Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. – T.: O‘qituvchi, 1992.
3.Pedagogika fanidan darsliklar
4.Zamonaviy ilmiy maqolalar va tadqiqotlar